

Uredništvo: Ljubljana, Kopitarjeva 8. Telefon 22-61-22-64.
Mesečna naročnina 20 litr., za inostranstvo 40 litr. — Člani, red. Ljubljana 10.606 za naročnino in 10.994 za inostranstvo. Izključna zastopstva za oglaševanje in inostranstvo: UPI S. A. Milano.
Rekopisov ne vračamo.

SLOVENE

SEPTEMBER - 1944

23
SOBOTA

Im Raum Arnheim Fortsetzung der Angriffe zur Vernichtung der Reste der 1. englischen Luftlandedivision

Bei Pont-a-Mousson und im Raum Nancy-Luneville Feindangriff unter hohen Verlusten des Gegners abgewiesen — Nördlich Florenz zahlreiche feindliche Angriffe in erbitterten Kämpfen gescheitert — Fortdauer der Abwehrschlacht im Raum von Sanok und Krosno — In Lettland und Estland Durchbruchversuche der Sowjets wiederum zerschlagen

Aus dem Führerhauptquartier, 22. September. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:
Im Raum Arnheim wurden die eigenen Angriffe zur Vernichtung der dort eingeschlossenen Reste der 1. englischen Luftlande-Division fortgesetzt.

Über Nimwegen nach Norden anstreichender Feind wurde nördlich der Stadt aufgefangen. Südlich Nimwegen gewinnen eigene Gegenangriffe langsam Boden.

Jagd- und Schlachtfieger unterstützen die Abwehrkämpfe des Heeres im holländischen Raum und vernichteten 38 feindliche Flugzeuge, darunter 20 schwere zur Versorgung der feindlichen Luftlandetruppen eingesetzte Transportflugzeuge und 12 viermotorige Bomber. 10 angloamerikanische Bomber wurden ausserdem durch Verbände des Heeres abgeschossen.

Im Raum Aachen wurden mehrere mit Panzern geführte Angriffe des Feindes unter Abschuss von 9 Panzern abgewiesen. Südöstlich der Stadt verstärkt sich der feindliche Druck.

Bei Pont-a-Mousson und im Raum Nancy-Luneville wurden mehrere Angriffe des Gegners teilweise im erfolgreichen Gegenstoss unter hohen Verlusten für den Feind abgewiesen, örtliche Einbrüche beseitigt.

Im Raum Remiremont trat der Feind mit stärkeren Kräften zum Angriff an. Die schweren Kämpfe um die Stadt halten an.

Die Verteidiger der Festung Boulogne stehen seit Tagen in schwersten Abwehrkämpfen gegen weit überlegenen Feind.

Gegen Calais führte der Gegner gestern starke Luftangriffe.

Die Besatzung von St. Nazaire wies mehrere feindliche Angriffe ab.

Im Raum nördlich Florenz scheiterten zahlreiche mit zusammengefassten Kräften geführte feindliche Angriffe in erbitterten Kämpfen. Ein örtlicher Einbruch wurde abgelehnt.

An der Adria setzte der Feind infolge der in den schweren Kämpfen der letzten Tage erlittenen hohen Verluste seine Durchbruchversuche nicht fort. An der gesuchten Front wurden örtliche starke Angriffe abgewiesen. Am 20. September wurden insgesamt 106 Panzer des Gegners vernichtet.

Im südwestlichen Siebenbürgen stehen ungarische Truppen im Kampf mit feindlichen Angriffsspitzen. Unsere Verbände zerschlugen im Szekler-Zipfel sämtliche Angriffe.

Na področju Arnheima se nadaljujejo napadi za uničenje ostankov prve divizije angleške letalske pehote

Pri Pont-a-Moussonu in na področju Nancy-Luneville odbit sovražni napad z visokimi izgubami za nasprotnika — Severno od Florence so se v ogorčenih bojih izjalovili številni sovražni napadi — Nadaljevanje obrambne bitke na področju Sanoka in Krosna — V Latviji in Estonki zopet razbiti sovjetski probojni poskusi

Führerjev glavni stan, 22. 9. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na področju Arnheima se nadaljujejo naši napadi v svrhu uničenja tamkaj obkoljenih ostankov prve divizije angleške letalske pehote.

Sovražnika, ki je preko Nimwegena napadal proti severu, smo severno od mesta prestregli. Južno od Nimwegena polagoma napredujejo lastni protinapadi.

Lovski in borbeni letalci so podpirali obrambne boje vojske na nizozemskem področju ter so uničili 38 sovražnih letal, med njimi 20 teških prevoznih letal, ki so oskrbovala sovražne izkrcane čete, in 12 štirimotornih bombnikov. Vrh tega so oddelki vojske sestrelili 10 angloameriških bombnikov.

Na področju Aachna smo zavrnili več z oklepniki izvršenih sovražnih napadov ter uničili 9 oklepnikov. Jugovzhodno od mesta se ojačuje sovražni pritisk.

Pri Pont-a-Moussonu in na področju Nancy-Luneville smo deloma z uspešnim protisunkom in z visokimi izgubami za sovražnika zavrnili več nasprotnikovih napadov, krajevne vdote pa očistili.

Na področju Remiremonta je prišel napadati sovražnik z močnejšimi silami. Nadaljujejo se teški boji za mesto.

Branilci trdnjave Boulogne se nabhajajo že več dni v najtežjih obrambnih bojih proti daleč nadmočnemu sovražniku.

Na Calais je izvedel nasprotnik večerjane močne letalske napade.

Posadka St. Nazaire je odbila več sovražnih napadov.

Na področju severno od Florence so se v ogorčenih bojih izjalovili številni, z osredotočenimi silami izvedeni sovražni napadi. Nek krajeven vdor smo zajezili.

Ob Jadranu sovražnik zaradi višjih izgub, ki jih je utrpel v teških

bojih v poslednjih dneh, ni nadaljeval s svojimi probajimi napadi. Na vsem bojišču smo odbili močne krajevne napade. 20. septembra smo uničili skupno 106 nasprotnikovih oklepnikov.

V jugozapadni Sedmograški se borijo madžarske čete s sovražnimi napadalnimi ostmi. Naši oddelki so razbili v Szeklerjevem regljiču vse boljševiške napade. V zapadni Rumuniji so onesposobili lastni borbeni letalci 23 oklepnikov in uničili številna vozila.

Pri obrambni bitki na področju Sanoka in Krosna se nadaljujejo teški boji z novo dovedenimi boljševiški silami. S protinapadi smo odstranili krajevna vdorna mesta ter uničili številne sovjetske oklepnike.

Pri Varšavi se je izjalovil nek nov nasprotnikov poskus preokroženja že na rečnih otokih. Zajeli smo preko 200 ujetnikov.

Naše oklepniške napadalne skupine so pridobile jugozapadno od Jelgave vključno zilavemu sovražnikovemu odporu nadaljnje ozemlje.

V Latviji in Estonki so naše junaško se boreče čete tudi osmi dan bitke razbile ponovno probojne poizkuse močnih sovjetskih sil. V obrambi in protinapadu smo uničili ali zaplenili večerj 103 sovražne oklepnike. V severnem delu Estonke so naša točka potekli ukazani odmakalni premiki iz odseka pri Narvi.

Severnoameriški bombniki so napadli večerj več krajev na madžarskem področju. Pri terorističnih napadih na zapadno nemško ozemlje je nastala škoda posebno v Mannheimu, Ludwigshafenu, Koblenzu in Mainzu.

Dopolnilo k vojnemu poročilu: Führerjev glavni stan, 22. sept. DNB. Dopolnilno sporočajo k vojnemu poročilu: V Sedmograški se je izkazal s posebno vztrajnostjo nek rezervni bataljon pod poveljstvom stotnika Arnhardta. Ob spodnjem Narvu sta se v napadu in ob-

Berlin, 22. sept. O položaju na bojiščih javlja nemški poročevalski urad sledeče:

Invazijsko bojišče

Ze od nedelje popoldne, torej 4 dni, se razvijajo v srednji Nizozemski ogorčeni boji. V zaščiti gozdov se skušajo držati preostanki prvi divizije britanske letalske pehote. Število ujetnikov je naraslo že na 3000. Pripadajo prvi britanski ter 83. in 101. diviziji severnoameriške letalske pehote. Pri poizkusu, da bi iz zraka oskrbovali svoje pri Arnheimu, Nimwegnu in Eindhoven pristale sile, je doživel nasprotniki nove obšutne izgube. Lovci in motorizirano protiletalsko topništvo so sestrelili samo v obeh zadnjih dneh preko 300 tovornih jadrlnih letal, katerih tovor je bil uničen ali zaplenjen. Nadalje so zaplenili Nemci kakih 50 malih motornih vozil, tako imenovanih »Jeepov«, ki služijo v razne namene. Kljub dosedanjim nemškim obrambnim uspehom se je boj na nizozemskem področju še nadalje ojačal, ker je uspešno britanskim oklepnikom, da so prodrli iz Eindhovna proti severovzhodu vse do bližine Nimwegna.

Bojna črta odgovarja trenutno obliki Maas-Schelde, čigar korenine leže ob prelivu Maas-Schelde, deblo predstavlja nekaj km široko vdorno področje med Neerpeltom in Nimwegnom, krono pa tvorijo od vseh strani obkoljena pristajališča v delti Maase, Waala in Leka. Pri taki sliki na bojišču se mora nasprotnik pač na vsak način truditi, da bi razširil svoj ozki zvezni most. Zato je dejstvo, da britanskim oklepnikom od delkom znova ni uspelo razširiti ozkega prehoda in svojega vdornega mesta ob prelivu Maas-Schelde še važnejše kot zajetje pristajališč. Nadaljnji sovražnikovi poizkusi, da bi napravili v severni Belgiji nova predmestja in tako pomagal na južnem Nizozemskem pristalim padalskim oddelkom, prav tako niso uspeli.

Poleg nizozemskega področja je ležalo drugo težišče še nadalje na področju Maastriicht-Aachen. Pri Maastriichtu so Amerikanci ojačili svoj pritisk, ki pa se je izjalovil ob bojni črti, katero so nemške čete s protisunkom izravnavale med Maasom in srednjim Würmom. Okrog Aachna je postal nemški protipritisk močnejši. Nemške čete so prestregle nasprotnika in ga vrgle nazaj ter znova osvojile več bojnih postojank.

V vojnem poročilu oimenjeni boji severovzhodno od Ehternacha, pri katerih so Nemci razbili sovražnikovo pred-

mostje ob Sauerju, imajo očitno večji pomen, kot je z gledalo v prvem trenotku. Krajevni boji zadnjih dni so pokazali sovražnikovo stremiljenje, da bi z istočasnimi napadi v Eiflu napravil iz mostišča ob Sauerju vdor v nemške utrjene postojanke zapadno od Prüma ter jih tako izločil. Uspešni nemški protinapadi ob Sauerju so vrgli skoraj vse sovražnikovo južno napadalno krilo nazaj na zapadni breg reke. Protikrepi proti severni napadalni skupini so v teku.

Na južnem delu zapadnega bojišča so se osredotočili boji predvsem na področje vzhodno in jugovzhodno od Nancyja. Tu so vrgli Severoamerikanci proti nemškim četam, ki so v zadnjih dneh napredovale na široki črti, močne sile, da bi preprečili nadaljnje zmanjšanje svojega vdornega področja pri Nancyju. Nepregledna slika bojišča se je v zadnjih dneh toliko zjasnila, da poteka sedaj bojna črta med Metzom in Chateau Salinsom po rečici Seille, ki se pri Metz izliva v Moselo. Med Chateau Salinsom in Lunévillem ter dalje proti jugu med Meurtho in Moselo so Amerikanci najbolj pritiskali. Nemške čete so prestregle sovražnikove napade, v bojih iz bližine ponekod celo napredovale in uničile nekaj oklepniških osti, ki so jih bile odrezale od zvez z zaledjem. Zajete so ujetnike in plen. Severno in južno od tod so nasprotniki z izvidniškimi sunki zaman udarjali proti predmostju pri Metz in proti Burgundskim vratom.

Vzhodno bojišče

85 oklepnikov na dan, v sedmih dneh skupno oborožitev štirih oklepniških zborov, so morali plačati Sovjeti za bitko v Kurlandiji. K tej izgubi 600 oklepnikov moramo prišteti še številne ostale, predvsem visoke krvne izgube, ki silijo sovražnika, da dovaža za vzdrževanje svojih teških napadov na bojišče vedno nove rezerve, ki jih mora jemati deloma z drugih odsekov. Na področju severno od Bauska so hoteli boljševiki poglobiti svoj vdor. Nemci so jih odbili. Severovzhodno od Valka in severno od jezera Vire se siloviti boji nadaljujejo. Zahodno od Modolna so se po hudih bojih izjalovili številni sovražni napadi. Tik zahodno od tod so na področju Dobein-Sagaren napredovali nemški oklepniki.

Po dokončni izjalovitvi sovražnega poizkusa, da bi vdrli iz Prage preko Vle v Varšavo, je sedaj že možna ocena njegovih tozadevnih skupnih izgub. Našteli so več sto mrtvih, neglede na utopljence

»Višji zakon«

Članek ministra dr. Göbbelsa v listu »Das Reich«

Berlin, 21. sept. Državni minister dr. Goebbels pričinja svoj članek »Višji zakon«, ki ga je napisal v najnovejši številki tednika »Das Reich«, z ugotovitvijo, da sta Anglija in Združene države botrovali pri najnovejših dogodkih v nekaterih obrobni evropskih državah.

Anglija in Združene države, tako iz vaja med ostalimi, sta izrabili vojno za to, da bi dajali potuho Kremlju. Posledice tega zločina ravnanja se sedaj kažejo. Sejalo so veter in zanjejo sedaj vihar. Vse okrog Evrope nastopa rdeča anarhija. Da je danes Nemčija edin branik proti boljševizmu, nam pove že bežen pogled na zemljevid. Angličani in Amerikanci imajo na zapadu le zaradi tega vojaške uspehe, ker smo na vzhodu vezani z velikimi deli naših sil in Sovjeti imajo le zaradi tega možnost rušiti jugovzhodni bok, ker se moramo s pomembnimi silami braniti proti zapadnim silam. Nihče ne more prezreti, da izrablja Kremenlj ta položaj čim bolj more. V deželah, ki so postale njegova žrtve, uporablja stare boljševiške metode, to se pravi, odstrani narodne vlade, ki so po značaju preslabe, da bi mu nudile odpor, razoroži narodne sile, izsili rdeči armadi pravico prehoda, zasede odločilne strateške točke in potem se pojavi v vseh velikih mestih anarhija.

Vedno se najde v odločilni uri kak Kerenški, ki, da bi preprečil kaj hujšega, stori najhujše kar se sploh stori. V nadaljnjem obdobju razpišejo tako zvane ljudske volitve, ki se vršijo pod bajoneti rdeče armade in vodijo vedno do od Kremlja zaželenega skoraj 100 odstotnega uspeha boljševizma. Nadaljnji potek se izvrši nato skoraj primorano.

Nihče se ne bo drznil več trditi, da govorimo o tej zadevi samo o svoji lastni stvari. Svarili smo narode Evrope kjer koli je le bila priložnost za to, vendar večinoma zaman. Rdeča armada ne stopi v nobeno deželo, ne da bi prinesla s seboj jasn cilj in nespremen-

rambi odlično borila lovski polk 49. pod poveljstvom podpolkovnika von Salische in brigada napadalnih topov 259. pod poveljstvom majorja Teleknitta. V teških obrambnih bojih ob Jadranu so se posebno izkazali oddelki 76. oklepniškega zbora pod poveljstvom generala oklepniških čet Herra, s podporo protiletalskega topništva letalstva ter obalnega topništva vojske in mornarice. V času od 26. avgusta do 20. septembra je uničil sama ta zbor 661 sovražnikovih oklepnikov. Ljiv program. Sprašujemo se samo, ali

je svetovna javnost v resnici tako neumnost kot izgleda, ali pa se samo tako neumno dela. Toda to je za končni učinek skoraj nevažno. Merodajno je in ostane, da vodijo različne metode boljševizma, kakor pač to zahteva trenutni položaj, vedno do istega cilja in da izgleda, da je cilj sam, če je enkrat dosežen, dokončen.

Spremeniti se ga da le z oboroženo silo. Kje pa jo imajo prizadete dežele še v zadostni meri na razpolago? Živimo v šestem vojnem letu. Narodi, ki ne posedujejo nobenih idealov, za katere se sploča boriti in vzdržati, so postali trudni in obrabljeni. Kdor pa ostane v tem položaju v polni moči sil in vzdrži na svojem mestu, temu je zmaga zagotovljena. Kdor pa izgubi svojo silo ali pa je noče več uporabljati in zapusti svoje mesto, ta podpisuje s tem tudi svojo lastno smrtno obsodbo.

Naši sovražniki se vdajajo varljivim prividom, če upajo, da bomo postali nekega dne vendar šibki ter da bomo razobesili belo zastavo. Nihče v Nemčiji niti ne misli na to. Čim dlje traja vojna, tem jasneje je nam vsem, zakaj pri tem gre za nas. Naši sovražniki pa so si na jasnem, da se z doseženjem nemških mej zanje šele pričnajo težkoče. Poletje tega leta, v katerem so si naši sovražniki obetali poraz Nemčije, je mimo. Pri vseh težkočah, ki smo jih morali prenašati v preteklih tednih in mesecih, se je vendar pokazalo, da nemška odprna moč nikakor ni zlomljena ali tudi samo zmanjšana. Obdržala se je hrabro in moško ter je, namesto da bi se oslabila, kakor so to želeli naši sovražniki, ravno na tem, da se ponovno okrepi.

Ustvarjamo si tako za vojaški kot za vojno-gospodarski sektor operativne rezerve, ki bodo za bodoče odločilne merodajnega pomena. Ne bo več dolgo trajalo, ko ne bomo živeli več na obeh področjih od rok do ust, marveč ko bomo zopet v položaju ravnati po dalekosežnem načrtu.

Kot Nemci lahko govorimo samo s ponosom o visoki vojni moral, ki jo dokazuje naš narod v teh vojnih tednih in mesecih. Naš narod ni razočaral pričakovanj, ki jih je stavilo njegovo vodstvo v njegovo vztrajnost. Napaka, ki smo jo storiili v novembru leta 1918, in ki smo jo morali tako drago plačati, končno celo s to vojno, se ne bo nikdar več ponovila. Nikdar nas ne bodo vrgli naši sovražniki ob tla, nikdar nam ne bodo izbili meča iz rok. Nikdar ne bomo opustili naše svete pravice živeti in v svobodi in časti ustvarjati našo življenje po lastni volji. Mi smo kljub vsemu na pravi poti in to bo dokazala bodočnost.

v Visli, 300 Sovjetov je bilo ujetih, 69 napadalnih in izkrcevalnih čolnov pa uničenih ali zaplenjenih. Tu boreči se polk tretje poljsko-sovjetske divizije je praktično uničen. Tudi severovzhodno od Varšave nov sovražni napad ni imel uspeha in se je izjalovil sliho kot močnejši boljševiški napadi ob Bobru.

V severnem delu Gozdnatih Karpotov južno od črte Krosno-Sanok-Kirov so se z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali obrambni boji. Protinapadi nemških čet so preprečili vse proboje, zajezili vdore in zaustavili napadalec.

V Vzhodnih Karpatih nadaljujejo boljševiki z napadom ob črti Zabje-Vorogda. Madžarske čete poizkušajo izravnavati majhen vdor južno od ceste. Tudi v severnem delu ezeklerskega ozemlja so boljševiki in boljševiški Romuni še naprej napadali v smeri Reghinat-Sasesca. Prav tako kot tu, niso imeli nobenih uspehov v južni Sedmograški. Madžarski protinapadi v severovzhodni Rumuniji so nalezeli na naraščajoč sovražni odpor.

Italija

V sredo popoldne je nadaljeval sovražnik po najtežji topniški pripravi svoje napade v srednji Italiji s težiščem ob obeh straneh prelazov Futa-Giorgio. Posamezni manj globoki vdori so se mu ponesrečili, ker so jih Nemci zajezili. Posebno silovit sunek je bil naperjen proti Monte Gazzarru, vendar je ostala višina trdno v nemških rokah. Po ogorčenem boju so nemški grenadiri južno od Firenzuole zaustavili močne sovražnikove sile, ki so prodirale proti mestu ter s protinapadom očistile začasen vdor jugovzhodno od Firenzuole. Nadaljnji sunek proti na sosednjem odseku ležečem Poggiu de Frasca je obeljal pred nemškimi postojankami.

Dočim se je sovražnik na zahodnem odseku osme britanske armade omejil v glavnem na posamezne izvidniške akcije, pa je ob jadranski obali z veliko uporabo materiala nadaljeval svojo ofenzivo. S podporo več sto oklepnikov, številnih borbenih in bojnih letal in strnjenih topniških sil so napadli močni, deloma motorizirani pehotni oddelki zgodaj jutraj na vsem področju med San Marinom in Riminijem. Vdor sovražnika pri San Marinu so nemške čete po hudih bojih zajezile ter tudi severno od tod odbile nadaljnje sunke. Zlasti močno je pritiskal nasprotnik proti Corpolu, ki leži jugovzhodno od Riminija. Napadi večinoma niso imeli uspeha. V nekaterih vdornih mestih v prednjih nemških črtah so se vršili zvečer še teški boji.

Tudi za kraj San Lorenzo so se razvili siloviti boji. Čeprav so ga napadli Britanci večkrat s podporo oklepnikov, je ostal v posesti nemških padalcev. Prav tako so se južno od Riminija izjalovili ponovni sovražnikovi izvidniški sunki. Po dosedanjih vesteh je bilo na italijanskem bojišču v sredo uničenih 57 sovražnikovih oklepnikov. Vsed vzhledne bojne morale in postrvovalnega vojaškega žrtvovanja vsakega posameznega borca se je znova ponesrečil probaj proti severozahodu, ki ga hoče sovražnik za vsako ceno doseči.

Poslanik von Killinger ubit v Bukarešti

Berlin, 22. sept. Pri napadu romunskih vojakov na poslednje nemškega poslanstva v Bukarešti, izvedenem v namenu, da bi protipravno odvlekli člano nemškega poslanstva in jih izročili boljševikom, je padel pri vdanem izvrševanju svojih dolžnosti za Führerja in Reich nemški poslanik v Bukarešti Manfred von Killinger.

Madžarska vlada pred parlamentom

Budimpešta, 22. sept. Vlada generalnega polkovnika Lakatoša se je v četrti tek zvečer predstavila obema zbornicama madžarskega parlamenta. Seji sta se pričeli z nagovorom ministrskega predsednika.

Usoda diplomatov

Budimpešta. Člani romunskega poslanstva in romunskega generalnega konzulata v Budimpešti, ki so jih bili pred nekaj dnevi v svrhu izmenjave s posebnim vlakom prepeljali na madžarsko-romunsko obojno postajo Lăkăch, so se vrnili zopet nazaj v Budimpešto, ker romunska vlada ni upoštevala tozadevnega radijskega poziva madžarske vlade, naj prav tako zamenja v Bukarešti nahajajoče se madžarske diplomate in konzularne uradnike. Romunski diplomati se nahajajo sedaj v Budimpešti pod nadzorstvom ter pod diplomatsko zaščito švicarskega poslanstva. Madžarska vlada je po budimpeštanskem radiju v več presledkih tudi večerj ponavljala poziv romunski vladi, naj tudi ona stori svojo dolžnost glede izmenjave diplomatov.

Napad na Manillo

Tokio. Cesarski glavni stan javlja, da je napadilo 21. septembra kakih 500 sovražnikovih letal, ki so startala z letalonosilk, mesto Manillo in letalsko luko Clark. Doslej je javila japonska protiletalska obramba sestrelitev kakih 30 letal. Nadalje je bilo 6 letal težko poškodovanih ter je treba računati z njihovo izgubo. Japonske izgube navaja glavni stan z dvema letalom. Poleg tega je nastalo nekaj škode na tleh in na ladjah.

Ob obletnici slovenske oblasti v Ljublj. pokrajini

Ob proslavi obletnice vzpostavitve slovenske uprave za ljubljansko pokrajino,

bo v nedeljo 24. septembra 1944 ob 8 zjutraj v veliki unionski dvorani

veliko manifestacijsko zborovanje

Slovenski narod, ki praznuje to obletnico v znamenju pobožnega spomina na težke žrtve v preteklosti in srečnega upa na boljšo prihodnost, bo ta dan svojega vstajenja dostojno proslavil.

Finski narod prodan v sovjet. hlapčevstvo

Govor namestnika finskega predsednika vlade

Berlin, 21. septembra. Zastopnik finskega ministrskega predsednika von Born je poizkušal v nekem žalostnem radijskem nagovoru prikazati finskemu narodu moskovski diktat v lepši luči. Z jadrkočim glasom je govoril o 19. septembru, kot dnevu težke preizkušnje in ni mogel prikriti sebi in svetu, da je prizadet finski narod v svoji najgloblji notranjosti zaradi nečastnih predlogov, ki mu jih je stavil Kremelj.

Born si je na jasnem, da sta on in njegova klika prodala finski narod v sovjetko hlapčevstvo. Sam je našel tri najvažnejša ozemeljska določila tega diktata, zaradi katerih bo zmanjšana Finska, kakor ugotavlja švedski list »Morgon Tidning«, na polovico svojega ozemlja, tako da bo moralo bivati na tem prostoru razen dosežanih prebivalcev še stotisoče ubogih in obupanih brezdomcev. Finska bo manjša in ubožnejša, to je spoznanje švedskega lista. Da je do tega prišlo, je kriva neodgovorna politika jadrkovalcev slabih živcev, ki so odložili orožje in se brezčastno izročili sovražniku brez obrambe. Kapitularirali in ukončili so se diktatu brutalnega brezobzirnega nasprotnika, žigar politični cilj — uničenje in izbris naroda — so natančno poznali. S tem so poslali svoj narod pod boljševiški nož.

Clovek pa, katerega so Fini spoštovali in cenili, feldmaršal Mannerheim, je mirnega srca izbral zaupanje in prodal svoj narod boljševizmu. Kljub temu, da so mu bila znana določila diktata, je pečal svoj narod na morišče.

Ko je bil še Rytli ministrski predsednik v Helsinkih, je že poizkušal Mannerheim, stari mož brez razglednosti in razuma, izvesti finsko kapitulacijo pred Moskvijo. Toda takrat so se mu uprli odločni možje in preprečili to brezčastno dejanje. S pomočjo političnih temnih pojav je vrgel Mannerheim te državne voditelje, ki so se zavedali odgovornosti, da bi s tem uresničil predajo Finske

Sovjetom.

Eden izmed tistih, ki so izdali finski narod, je namestnik ministrskega predsednika von Born, ki se je skusal sedaj v svojem radijskem govoru oprati krivde, ko je izjavil: »Mi nismo krivi, da zaključek ni takšen, kakor je to upal finski narod.« Born pa tudi s takimi hinavskimi izmikavanji ne bo mogel odvrniti od sebe odgovornosti, ki jo je prevzel. To, da je postal finski narod suženj Kremlja, je njegova in njegovih sodelavcev krivda in posledica zločinske izdaje. Če bo Finska ubožnejša in njena dežela manjša, potem so to obresti, ki jih mora plačati ves finski narod za pasjo podvrženosti lastnih mož. In če skuša opravičiti Born svoje ravnanje s fanatizmom in prestrašeno izjavo: »To je naša usoda, da živimo in se učimo kot osed mogočne Sovjetske zveze,« potem dokazuje s tem, da ne razume položaja. To osedstvo obvezuje finski narod do gesla »Zmaga ali smrt«.

Toda Finska je postala nezvesta svojemu geslu iz leta 1940. S tem ko se je sama predala, je zaigrala svojo svobodo in svojo čast. Fini niso imeli nobenega razloga kapitulirati pred Moskvijo. Potem, ko so ob strani nemških čet spomladni uspešno odbili boljševiški množični napad, njihov položaj nikakor ni bil brezizgleden in neresljiv. Finski narod bi še danes živel v popolnem miru in varnosti, če ne bi zaupal svoje usode žalostnim kreaturam, temveč bi v zaupanju v nemško varstvo in po nemškem primeru z zagrizeno odločnostjo zaupal nadalje svojemu orožju in svoji bojni moči.

Bog samo preizkuša, on ne zavre,« tako je končal Born svoj nagrobni govor na finsko svobodo. Božja beseda v ustih izdajalca je bogokletje. Bog ni preizkusil Fincev, oni so sami odpovedali, izgubili so zaupanje v same sebe in zavrgli svojo čast. V uri preizkušnje niso vzdržali in to svojo elabost so plačali sedaj s svojo svobodo in s svojim življenjem.

Kočevje - prva straža proti komunizmu

V borbi slovenskih vasi in mest proti komunističnim roparjem stoji Kočevje na prvi straži. Vendar se nanj le malo kdaj spomnimo, ker se nam zdi kakor odrezano od verige dostopnih nam vasi in mest. Vendar se Kočevje kljub temu junaško bori in nam mora biti prav zaradi tega tudi zgled vztrajne požrtvovalnosti.

Prebivalec Kočevja so v teh letih vojne marsikateri doživeli. Spoznali so vso gnobilo savojске vojske, na lastne oči opazovali grozne pokolje, ki so jih po 8. septembru lanskega leta vršili komunisti nad slovenskimi fanti. Preživeli so tudi velik napad komunističnih tolp na domobransko postojanko na koncu lanskega leta. Spoznali so, da se domobranci žrtvujejo zanje in vztrajajo v težavah, ker so bili prepričani o boljših dneh v bodočnosti.

Požrtvovalnost in vztrajnost domobrancev sta rodili obilen uspeh. Danes Kočevje živi v miru, ljudje v miru hodijo na svoje delo, ob nedeljah hodijo ljudje iz okolice v množicah k sv. maši. Tudi šolski otroci so vse leto zaradi domobranske varstva redno obiskovali šolo. Meštanska šola seveda ni mogla opravljati svoje službe, ker so komunisti požgali poslopje. Mnogo so komunisti škodili dijaštvi tudi s tem, da so zažgali dijaški dom. Tako so bili mnogi revni dijaki ob stanovanje in podporo.

Tudi Kočevjarji poslušajo protikomunistična predavanja. To je gotovo za mnoge Kočevjarje silno potrebno, saj so jim lanske leto komunisti kar naprej vsiljevali laž za lažjo. Protikomunistična predavanja se vrše v kino dvorani, kjer se je pred letom dni vršil prosluli »velikodijniški« proces proti 21 protikomunističnim borecem.

Kočevje ima sedaj zopet okrajno glavarstvo, ki skrbi za blaginjo prebivalcev Kočevja in okolice. V Kočevju je

mnogo delavskih družin in manjših kmetov, ki si morajo kruh služiti v raznih službah. Okrog 70 delavcev je stalno zaposlenih pri delu na železnici. Gotovo je marsikateremu bralcu neznan, da vozi stalno vlak iz Kočevja do Ribnice. Tolovaji večkrat poskušajo redno vožnjo motiti, toda stalne domobranske patrle jim v zadnjem času to motilno delo popolnoma onemogočajo. Mnogo delavcev je zaposlenih na raznih žagah, ki komuniste prav posebno bole. Na različne načine skušajo delo delavcev onemogočiti, poskušali so tudi žage zažgati, da bi potem lahko govorili ljudem, da pod domobranci delavci še zaslužka ne dobe.

Edina redna zveza z Ljubljano so kolone, ki pridejo v Kočevje.

Takrat kočevski prebivalci željno kupujejo časopise in sprašujejo po novicah iz Ljubljane. Včasih prinese časopise tudi letalo, ki mu pravijo »štorkljac«.

Domobranci, ki prihajajo iz Kočevja, so se sedanjim vojaškim položajem okrog Kočevja popolnoma zadovoljni. Kako so se razmere od lani spremenile! Če boje domobranci napasti komunistične tolpe, morajo iti iz Kočevja vedno najmanj eno uro daleč. Domobranci stalno pošiljajo v okolico izvidnice. Le malo kdaj se dogodi, da komunisti sprejmejo borbo. Največkrat grede domobranske patrle proti Kočevski Reki, pred nedavnim so šli tudi v Koprivnik. Ljudje so jih v začetku prestrašeno gledali, kajti komunisti so jim vedno govorili, kakš divjaki in strahopetneži so domobranci. Ko so se domobranci približali vasi, v kateri so bili tollovaji, je domobranci poročnik z brzostrelko prvi začel streljati. Tollovaji so bili tako prestrašeni od strelcev ene same brzostrelke, da so prebivalce Koprivnika brez vsakršne borbe pustili na cedilo, samo da sebi rešijo življenje.

Beg - edina uspešna strategija komunistov

V začetku prejšnjega tedna so kostanjeviški domobranci v zgodnjih jutranjih urah odšli za tollovaji na Hrvaško tja do Novega sela in Osunja. Komunisti so povsod zbežali, nikjer ni prišlo do boja.

13. septembra je domobranska izvidnica v Goriški vasi pri Mirni peči naletela na tri tollovaje, ki so ravno kradli v hiši domobrancia Pungerta Alojza. Tollovaji so se spustili v beg, toda domobranske krogle so jih dohiteli. Eden je bil ranjen, dva pa sta obležala mrtva. Pri enem od tollovajev so našli dokumente. Bil je Per Cvetič iz Ljubljane, Tovarniška ulica 3.

14. septembra so komunisti prišli ponoči v bližino St. Jerneja. Začeli so streljati na domobranske položaje. Borba je trajala eno uro. Komunisti so z mizo zažgali enemu kmetu kozolec. Ko so se domobranci po enournem streljanju dvignili iz svojih položajev, so se tollovaji takoj spustili v beg.

V tem tednu so se domobranci iz Novega mesta v zgodnjem jutru odpravili proti Cerovcu, kjer se komunisti navadno zadržujejo. Tollovaji so tako tekli, da jih domobranci niso mogli dohiteti. Ko so komunisti po odhodu domobrancev

zopet prišli vsi preplašeni na svoje požgane »bunkerje«, so jih nekateri civilisti vprašali, zakaj niso počakali domobrancev. Najpogumnejši tovariš jim je odgovoril: »Jih je bilo preveč.«

15. septembra je potekel rok za predajo domobrancev, kakor ga je v svet razglasil sam Tito. Komunisti so prišli k predaji vabit domobransko četo na Lešnici že kar ob treh zjutraj. Bilo jih je okrog 50. Kakor hitro pa so domobranci napravili nekaj korakov iz Lešnice — pa zopet vsi tollovaji v beg. Na divjem begu sta se dva tollovaja ponesrečila, eden pa se je predal.

Poročali smo že, da so komunisti izrabili odsotnost domobranskih bojnih skupin in napadli postojanko Višnje gor in St. Vid pri Stični. 16. septembra pa so tollovaji hoteli tudi izkoristiti odsotnost Križevne bojne skupine in so napadli Stično. Napadali sta Gubčeva in Cankarjeva brigada. Streljanje je trajalo do jutra, a komunisti resnega naskoka niso tvegali. Naslednji dan so baje pripeljali tudi top, da bi ponoči izvedli odločilni napad. Kakor hitro pa so zvedeli, da se udarne skupine vračajo, jih je kmalu zmanjkalo.

dalje vsak večer ob začetku zatemnitve.

Rop za pol milijona lir. Celulozna tovarna v Terviscosa v bližini Cervin-jana je poslala svojega človeka v Videm, da bi ji od tam prinesel 500.000 lir, ki so bile potrebne za izplačilo delavstva. Na svojem povratku se je uradnik vozil z avtobusom Videm-Terviscosa. Ko je koriera dospela v bližino vasi Fornacci di Campolongo, so jo obstopili obojezniki neznanici, ki so prisilili tovarniškega uradnika, da jim je izročil paket z bankovci.

SPORT

V nedeljo spet vrsta tekem

V nedeljo se bo zavrtelo drugo kolo domačega nagradnega nogometnega turnirja, katerega se udeležujejo vsa domača nogometna moštva od Ljubljane pa do Zabajka.

Vse, kar kaj pomeni v domačem nogometu, sodeluje na tem turnirju. Jutri bo spet nastopilo vseh šest moštev v seniorski skupini. Viš bo v srečanju z Istokom gotovo potegnili krajši konec, le za to gre, kakšen bo izkupilek, ko bo sodnik odpisal. Tudi v drugem srečanju med Ljubljano in Zabajkom ni težko uganiti, kdo se bo pripisal ob razpoložljivi točki. Bolj negotovo pa je pravokotati, kako se bo končalo srečanje med Ljubljano in Hermesom. Oba moštvi sta že precej lokalna rivala, ki se ne dasta drug drugega kar mimogrede ugnati v kozji rog. Tudi jutrišnja tekma bo v znamenju tega medsebojnega prestižnega dvoboja. Malo več nade za zmago ima Ljubljana, saj ima v moštvu skoraj vse stare in rutinirane igralce, doblim bodi Hermesanske vrste malce okrnjene. Ker pa vemo, da zna Hermes igrati borbeno in požrtvovalno, bodo prijatelji nogometa gotovo v celoti prišli na svoj račun. Svoje prijatelje na zelenem polju naj dostojno bodre in gotovo bodo delni lepe in napete borbe. Vse tekme so določene na stadion v Šiški. Če pa bo jutri dopoldne deževalo, bodo pa tekme na Ljubljani. Jutrišnji raspored je takšen: ob 9

Obvestila Prevoda

Delitev jalc

Od 25. do 30. septembra dobe delavci pri najtežjih delih na odrezek »NTD 14« svoja dodatna živilska nakazila, izdane od Meest. nega preskrbovalnega urada v Ljubljani in pretiskane z rumeno črto, po 2 jajci; delavci pri težkih delih na odrezek »TD 9« svoja dodatna živilska nakazila, pretiskane z rjavo črto, po 1 jajce v sledečih mekarnah: Korošec Marija (Kongresni trg 13), Gruden Jakob (Celovška cesta 1), Vidio Stan (Staničeva 2), Špan Neža (Predjamska 8), Sterio Franja (Stari trg 17) in Vidmar Ljudmila (Ciglarjeva 12).

Vse te mekarnе pozivamo, da pridejo v ponedeljek, 25. t. m. ob 8 do 10 v Maistrovo 10 po jaja za razdelitev.

Nakazila za mleko za tromesečje

X—XI—XII

Otroci do 10. leta in osebe nad 75 let naj dvignejo nova nakazila za mleko v svojih mekarnah. Delila jih bodo vsak dan od 9 do 14 po sledečem redu:

- 25. t. m. v mekarnah Babič, Doberlet, Droie, Furlan, Guzelj;
- 26. t. m. v mekarnah Kolar, Kopljenik, Korošec, Kovačič A., Kovačič Lucija;
- 27. t. m. v mekarnah Leskovic, Lupinc, Pešar, Bonča, Plahuta;
- 28. t. m. v mekarnah Rančigaj, Samec, Slamič, Sinkovec, Turk, in
- 29. t. m. v mekarnah Valjavec, Vrh, Zorč.

Predložiti je treba glavo osnovne živilske nakazila za mesec september.

Pripravljeni na nove boje

Gorica v septembru.

V avgustu smo doživeli v Gorici tako lepe dneve, da jih ne bomo nikoli pozabili. Naša misel se je razmahnila slovenska zvest se je neprisiljeno razgibala in šla v plodno rast. V svojih pričakovanjih smo bili postali skoraj preveč objestni in pot v bodočnost se nam je zdel z rožicami posejana. Po nastopili dnevi preizkušnje, dnevi, ki naj izpričajo našo zrelost in življenjsko sposobnost. Nasprotnik v svojem besnem gnev ni mogel mirno gledati, kako na predmestju. Zagnal se je v nas z vsem svojim divjim sovraštvom, da bi nas zločil, zrušil. Ni stopil v odprt boj proti moči. Potuhnil se je v temo, iskal zaveznikov pri sovražnih ljudih in se oborožil z lažjo in prevaro. V Tolmini je peklenški stroj razdeljal postojanko slovenskih borec. V Kanalu v enakemu hudičevemu delu podlegel neuklonljivi junak. V Črnem vrhu je krava komunistično-badoljevska pobratimila slavlila orgije s požigi in umori. V Gorici so nahuškani zločinci skoraj ubili nove narij, ki odločno brani slovensko staro pravdo. Na slovenske stražarje in druge zavedne našince so rdeči izlili golide laži in psov. Starše, sorodnike, družine naših vrlih slovenskih fantov, ki so »osvojenem« ozemlju, so rdeči divjali stisnili v svoje klešče: »če se vaš nvrne, vam požgemo, vas pobijemo, odpeljemo živino!« Tako so grozili in širili obup. Po njihovih lažeh bi bila Ljubljana bombardirana in v razvalinah. Domobranci v razsulu, komandanti so se vdali. Potem še Kuharjeve in Snojeve zmede, kraljev govor in še razne druge Jobove vesti...

Ves ta strahotni val bridkosti, lopovščine in varanja je šel preko dežele in jo pretresal. Kaj čuda, če so nekateri odpovedali živci in so se nekoliko zbežali.

Toda le za hip. Večina je ostala mirna in samozavestna na svojih okopih, vrste so se zopet strnile in pripravile na nove boje. Kri padlih junakov pod žiga. Klevete in laži, ki jih je metala v svet ofarska lažna agitacija pa samo dokazujejo, da so rdeči tollovaji v razsulu.

Zaplenjena imovina upornikov

Z odlokom šefa pokrajinske uprave v Ljubljani (Služb. list z dne 16. sept. 1944) je zaplenjena imovina komunistov:

1. Zakrajška Alojzija, krojača, na zadnje stanujočega v Ljubljani, Velebitska ul. št. 9;
2. Vilharja Savota, risarja, na zadnje stanujočega v Ljubljani, Levstikova c. št. 25;
3. Blažiča Ludvika, dijaka, na zadnje stanujočega v Ljubljani, Verdijska ul. št. 3;
4. Schweitzerja Devota, dijaka, na zadnje stanujočega v Ljubljani, Nov trg št. 1;
5. Kovača Antona, krojača, na zadnje stanujočega v Ljubljani, Križevniška ul. št. 11.

Istok: Hermes jun., ob 10 Viš: Korotan jun. in ob 11 Ljubljana: Zabajk. — Popoldne ob 14 Istok: Viš, ob 15.30 Mladika: Zabajk in ob 17 Ljubljana: Hermes.

Prijatelji nogometa vjudno vabljeni. Na zamudite jutrišnjega derbija!

2SK Hermes — nogometni odsek. Posljam vse igralce prvega moštva, da se neosvojeno udeležijo obveznega sestanka v soboto ob 13 na igrišču Hermesa v klubskih prostorih. Udeležba obvezna ob vsakem vsemenu! Sestanka se naj udeležijo tudi igralci Ljubljane, ki bodo sodelovali pri naslednjem tekmi. — Načelnik.

Boljševiška gonja proti Finski že v teku

Sovjetski tisk očita Fincem, da se ne drže mirovnih pogojev

Stockholm, 22. sept. Kot je bilo pričakovati, se je, še preden se je posušilo črnilo na takozvani mirovni pogodbi, že pričela sovjetska izsiljevalna politika napram Finski. Izgleda, da se kaj hitro izpolnjuje domneva, da bodo Sovjeti našli pretezo, da si pridobe na Finskem še večje pravice, oziroma da zasedejo večja ozemlja, kot je to bilo določeno v pogodbi. S sumljivo soglasnostjo očita »Pravda« in »Izvestja« finski vladi, da ni izpolnila enega najvažnejših sovjetskih pogojev, ker zavlačuje s razorožitvijo nemških čet. Doselej pa ni razorožila nobenega nemškega vojaka. Skoraj enako pišejo »Izvestja«, ki pravijo, da je minil že teden od 15. septembra, da pa ni bil še noben nemški vojak razorožen in predan sovjetskemu poveljstvu.

Preosnova finske vlade

Stockholm. Iz Helsinkov javljajo, da so stavili člani vlade svoja mesta na razpolago, ker ne more ministrski predsednik Haakzell spričo boleznih več izvrševati svojih funkcij. Državni predsednik maršal Mannerheim je imenoval sledečo novo vlado: ministrski predsednik je postal predsednik vrhovnega finskega upravnega sodišča Urho Jonas Castrén. Ostali na predlog Castréna imenovani ministri so: zunanji minister Karl Enckell, namestnik zunanjega ministra generalni major Ilmari Armas-Eino Martola, pravosodni minister vitez Born, notranji minister Hillilä, namestnik notranjega ministra Emil Viktor Lauka, vojni minister general Walden, finančni minister Onni Alfred Hiltonen, prosvetni minister profesor Kalle Kauppi, poljedelski minister Kaliokoski, prometni minister

Salovaara, namestnik prometnega ministra Vuori, trgovinski in industrijski minister Christian Takki, socialni minister Fagerholm, oskrbovalni minister Ellilä, njegov namestnik Jalo Aura.

Stockholm, DNB. Iz Moskve javljajo, da ni izprememba finske vlade nalezla tamkaj na prav nič prijazen sprejem. Zlasti kritizirajo Sovjeti »reakcionarnega« ministrskega predsednika Castréna in ponovno udeležbo pravosodnega ministra viteza Borna, žigar radijski govor »ni dovolj podčrtal duha sodelovanja s Sovjetsko zvezo«.

Stockholm, 22. sept. Finska dopisnika »Aftonbladet« in »Nya Dagligt Allehand« poročata soglasno, da so sprejeli v finski prestolnici popolno besedilo 23 členov premirja z velikim nemirom, po »Aftonbladet« pa naravnost z zaprepasčenjem. Šele sedaj so mogli Fini doumeti vso vsebino moskovske pogodbe, ki daje nadzorni komisiji izredna polnomočja. »Uusi Suomi« izraža splošni vtis pogojev z besedami, da je pogodba še hušja, kot je bilo izgledalo na podlagi prih informacij. Pogoji so pogoj zmagovalca, ki jih je diktiral premaganeu.

Stockholm, 22. sept. TT javlja, da je prispelo v teku zadnjega tedna na Švedsko skupno 12.000 finovskih beguncev. To je približno polovica števil, s katerim so računali na področju mesta in okolice Rovaniemia. Doselej so prišli večinoma mladoletniki in pa žene.

Zeneva. Ameriško prebivalstvo skandinavkega porekla, predvsem v severni in južni Dakoti je zelo razburjeno zaradi mirovnih pogojev Finski, posebno pa še spričo odstopitve karelijskega, pečenškega in porikalskega ozemlja. Nadalje izjavljajo, da je čen 13., ki določa, da bodo stavljeni vodilni finski častniki in politiki na seznam »vojnih zločincev« in izročeni Sovjetski zvezi, kot nezdružljiv z Atlantsko listino.

Bolgarija mora oprati svojo čast

Poziv narodne bolgarske vlade Bolgarom

Beograd, 22. sept. V imenu narodne bolgarske vlade je prebral prosvetni in propagandni minister Stanev poziv bolgarskemu narodu, ki pravi:

Bolgarski narod mora s svojo aktivno udeležbo pri skupnem boju proti sovražnikom Bolgarije in Evrope znova vstati ter si oprati svojo čast. Propad Bolgarije je rezultat bojazljive politike, razkrojavanja in lahkomišelnosti, ki ga je več let uganjala konservativna dvorna klika. Toda zadnja ura se bliža. V Evropi divja krvavi boj, ki se hitro razvija k zadnji odločitvi za njen pravični politični, mednarodni in socialni red. V tem boju so sovražniki Bolgarije in človeštva boljševizem in njegovi zavezniki, židovstvo ter izže-

majoča plutokracija. Njihove težnje po nadvladi so stalni vir nemirov, razrušenj in uporov ter s tem prelivanja krvi v Evropi. Noben častnik, noben uradnik in sploh noben Bolgar ni dolžan poslušati vlade, ki se je sestavila brez upoštevanja potrebnih državnopravnih določb in ki je s kršitvijo svačanih mednarodnih pogojev umazala doslej svetli ščit bolgarske časti.

Bolgaril! Delo za bolgarsko osvoboditev je prišlo z našo narodno vlado v trdne roke. V našem svetem boju ne stojimo sami. Z nami je kot naš prijatelj in zaščitnik naš zaveznik, veliki, plemeniti in močni nemški narod s svojo junaško in nepremagljivo vojsko ter s svojim daljnovidnim in pogumnim vodstvom.

Znak Rdečega križa smejo nositi le avtomobili postaj in italijanskega Rdečega križa. Zdravniški avtomobili, ki so doslej tudi nosili ta znak, so poslednji podrejeni istim odredbam kot drugi avtomobili in bodo poleg navadnega dovoljenja imeli tudi dovoljenje, v katerem bo vpisano, kakšni ustanovi, odnosno kakšnemu delu je dodeljen zdravnik. Tisti, ki imajo dovoljenje vožnje tudi med letalskim alarmom, bodo morali dobiti od Tržaške prefekture še posebno potrdilo.

Simfonični koncert. Prihodnjo nedeljo bo v Verdijevem gledališču simfonični koncert pod vodstvom dirigenta Edm. De Vecchia. Simfonični orkester bo izvajal izključno Wagnerjevo glasbo, in sicer razne odlomke iz »Fausta«, »Parsifala«, »Tannhäusera«, »Tristana in Isolde« in drugih Wagnerjevih del.

Iz Gorice

Ob zatemnitvi znak s sireno. Deželni zaščitni urad na goriški prefekturi obvešča javnost, da ob desetih dopoldne ne bo več običajne poskušnje s sireno. Ta poskušnja bo od 1. 10.

Zbiranje obleke in obutve

Bliža se zima, premnoži naši someščani in begunci z dežele pa so brez najnujnejše obleke — Pomagajmo jim po svojih najboljših močeh

Bliža se zima, premnoži naši someščani in begunci z dežele pa so brez najnujnejše obleke. Pomagajmo jim po svojih najboljših močeh!

Pred dvema tednoma so začeli hoditi po ljubljanskih hišah uslužbenci Socialne pomoči. Zapisovali so si pri vsaki stranki, kaj bo mogla utrpeti od svoje obleke in obutve za pomoč bratom, ki so v stiski. Sedaj je v teku pobiranje tega blaga. Vsa Ljubljana je bila razdeljena v 21 okrožij, v katerih pobirajo blago po tri moči. Uslužbenci Socialne pomoči hodijo od stranke do stranke in nosijo obleko ter obutve na cesto, kjer jih čaka tricalni ali pa ročni voziček. Za prevažanje blaga v glavno zbirališče nasproti Daj-dama so se javili mladi dijaki iz Mar-jariške. Tricalne so posodili Pokrajinska uprava, Domobranstvo, Magistrat, trgovine s kolesi in mehan. delavnice.

Čeprav si v zadnjih letih velika večina ljubljanskih družin ni mogla nabaviti nove, trpežne obleke in obutve, je vendar uspeh dosedanjega nabiranja kar razveseljiv. Bomo videli, kako se bo izkazalo središče mesta, kjer bodo pobirali blago v teh dneh. Seveda potreb s temi darovi ne bo moglo kriti, saj je Socialna pomoč še takrat, ko obutve ni bila pod zaporo, izdala dvakrat več dovolilnic za nabavo, ki pa jih ni bilo mogoče več izkoristiti, kot je doslej nabrane stare obutve. Tudi za zimski čas je uporabnih morda kakih 150 parov nabranih čevljev, prošnji zanje pa je bilo oddanih Socialni pomoči 5000. Z obleko je ista. Kravbo potrebnih bi bilo nad 2000 oblek, da bi bilo mogoče obleči tiste, o katerih bi skoro dobesedno veljale Kristusove besede, ki jih bo izrekel na sodni dan: »Naj sem bil in me niste oblekli.« Doslej pa je bilo nabranih 200 uporabnih oblek.

Zanimivo je še to, da navaajo nabiranci primere, ko so v družini, ki bi bila sama potrebna podpore, včasih dobili več, kot v razkošni vili. Danes preživlja naš narod po krivdi rdečih krokrojev, ki krakajo o raju na zemlji, prinašajo pa

ruševine in smrt, tako hude čase, da je treba kar resno upoštevati besede: »Kdor ima dve suknji, naj eno da...«

Popisovalci blaga so pri svojem obirnem delu včasih v svojo beležnico ime stranke nerazločno napisali in ko so se tipkali seznanili strank, ki so pripravljene nekaj darovati, so bila imena napak natičkana. Sedaj pa nabiralci iščejo po hišah stranke, ki jih v hiši ni, stranka pa, ki je pripravila blago, da bi ga oddala, pa zaman čaka, da bi se pobiralec pri njej oglašil. Vse take stranke Socialna pomoč prav lepro prosi, da ji sporoče v njeno poslovalnico nasproti Daj-dama, kdaj smejo priti nabiralci po blago. Če so popisovalci blaga pred štirinajstimi dnevi kako hišo izpustili, naj se to prav tako sporoči na Socialno pomoč, in naj si stranke nikar ne mislijo: »Hvala Bogu, da so nas prezrli.« Kdor danes prav nič ne prispeva za pomoč trpečim rojakom, nima pravice, da bi se še imenoval Slovenec in da bi živel med nami. Revne družine so pokazale, da »ljubezen vse premore«, bolj premožne stranke pa naj prispevajo sorazmerno več.

Kdor je bil v badoljevski internaciji na Rabu, v Padovi, v Gonarsu in drugje, ta ve, da v akrajni stiski vse prav pride. Tudi še tako razčapana obleka je dobra, če ne za drugo, za to, da se ponoči obleče vanjo in kljub mrazu sladko zaspi, ko bi sicer ne mogel, in bi drgetaje prebil dolgo noč. Tudi povaljan klobuk, razcefrana ruta in ponošena obleka, ki je postala vašim otrokom premajhna, utegne rešiti mraza kakega begunca ali ubožnega someščana ter njihove otroke. Tisti, ki bodo v razdeljevalnici Socialne pomoči kak kos blaga dobili, pa naj spet vedo, da je malo družin daleč te predmete od hiše brez živce. Če se jim zdi, da si z darom ne bodo mogli pomagati, naj ga ne zavrnejo. Vrnejo naj ga Socialni pomoči, ali pa naj sami pogledajo krog sebe. Prav gotovo bodo zagledali koga, ki ga stiska mraz in bo vsake krpe blaga vesel.

dil Jurčičev Veroniko Deseniško. Maja 1894. je odšel v Zagreb, pa se l. 1919 vrnil v Ljubljano k drami. Začel je pod psevdonimom v majhnih vlogah, potem prevzel večje in se povzpel zlasti v Zagrebu.

Ljubil je klasičen repertoar, najljubše pa so mu bile moderne realistično-naturalistične vloge. Prvi je seznanil Slovence s Ibsenom. Mojrsko je igral starce. V igri patosa ni poznal, ostal je vedno miren, realističen. Teatralnosti se je izogibal. Stavke je govoril hitro in s sijajno dihalno tehniko. Bil je mojster v varčevanju z zunanjimi sredstvi in v poglabljanju značaja. Borštnik je bil splošno priznani najboljši, največji slovenski igralec, kot človek pa malobeseden, samotni in poštenjak.

Ivanu Palčiču ob obletnici smrti

Težko je človeku, ko posega v veo razboletost spominov zadnjih let. V nove bolečine pada srce ob takih trenutkih in ne more pozabiti strašnih bratormornih zločinov. A svetli vzori padlih junakov zahtevajo sebi vreden in časten spomin.

Palčičev Ivan, po domače Mežnarjev z Vrhnike, je bil vedno veselega obraza, kakor je bila pač vsa Loška dolina v predvojnih dneh nasmehljiva. Ta njegova vrednost ni popustila niti po prvem strahotnem doživljanju, ki bi marsikoga drugega popolnoma potrla.

Zalil bi vsak pošten čut, če bi poskušal dokazovati njegovo poštenost in slovensko narodno zavednost. O tem zgovorno pričajo dogodki, ki so se precej v začetku krvave »Osvobodilne fronte« v smrti tež zgnili nad Palčičevo hišo.

V noči od 2. na 3. september 1942 so vdrl bandidi v njihovo hišo. Po večini so bili sosedeji in terenci iz domače vasi. Vzeli so očeta Janeza, sina Jakoba in Ivana, vsaka Poroka Janeza ter jih od-

Misli so proste carin samo pri ljudeh — ne pri Bogu.

(Wibell.)

Koledar

Sobota, 23. kimovec: Kvatro; Linna, pa-poš in mučenec; Ksantipa, sveta Iona; Sozlj, mučenec.

Nedelja, 24. kimovec: 17. pobinkoština, kvatrina; Marija Rešiteljica jetnikov.

Dramsko gledališče

»Kozarec vodes. Izven. Ob 18.

Kino Matica

»Kme došnosti« ob 16 in 19.

Kino Union

»V sencl gora« ob 16 in 19, 15.

Kino Sloga

Moj ljub Avguštin: ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnar: mr. Leustek, Recljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Viš, Triška cesta.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravil od sobote od 20 do ponedeljka do 8 aj. mestni višji zdravnik dr. Ivan Logar, Rimska cesta 7, telefon 21-66.

»Oddelna skupina Jadranske primorje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 23. september:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji posprav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 7.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert — 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 12.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor — 14 Poročila v nemščini — 14.16 Vaška godba in domači spektakl — 17 Poročila v nemščini in slovenščini. — 17.15 »Prenos osrednjega nemškega sporeda — 18.45 Gospodinska ura: Voznja domačinskih sinov in heera — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Aktualno predavanje Hansa Fritzschea — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Ob studenem nemškega humorja — 21.15 Nemški humor izvajajo: Elfriede Josma, Trude Kellner in Karl-Heinz Rütz — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

vedli v gozdove. Očetu se je posrečilo uiti, medtem ko so ostale tri obstrleljene in še žive vrgli v jamo Kozlovko. Ivanu se je četrti dan po čudnem naključju posrečilo priti iz jame. Ni pa mogel več pomagati takrat še živemu bratu Jakobu. Pri tem je izgubil levo oko.

Precej ob ustanovitvi VS v Podubju je vstopil v njene vrste, da kot vnet borec mačuje nedolžno smrt brata Jakoba in vsake Poroka, ter da sebe, očeta in drago domadžijo obvaruje pred propadom. Pa je prav takrat, ko je bil prepričan, da je rdeča nevarnost zmagana, badoglievsko izdajstvo prineslo smrt njemu in očetu.

Dne 14. septembra 1943 so Ivana zopet dobili v roke domači komunisti. Zaprl so ga in odpeljali v kočevske zapore. V noči 19. septembra 1943 je bil ustrelen v Mozlju, skupaj z očetom Janezom, kjer še danes oba počivata.

Palčičeva družina blesti v žalošni zgodbi slovenskega naroda v zadnjih letih kot žrtveni lik poštene, v zemlji, veri in v narodnem izročilu ukoreninjenega družine, ki je dala na žrtvenik domačije svoje najboljši moči, saj jo je komunistična OF skoraj vso pomorila. Čast in zahvala njeni veliki žrtvi in njenemu vzgledu poznejšim rodovom!

Tebi, dragi Ivan, ki si z menoj delil sončne ure mladosti, ki si mi bil vse v žalošnih in veselih urah, ki Te danes, čeprav sem ponosen na Tebe mučenca za dom in vero, vendar tako strašno pogrešam, želim miren pokoj v teh razbitih dneh. Oba z bratom, ki sva sama ostala, se Te prenekaterekrat spominjama in moliva za Te. Ti pa izprosi pri Bogu čimprejšnje vetaenje našemu dragemu podrtemu domovju. Naj Ti bo lahka slovenska zemlja v grobovih mozeljskih gozdov...

Brat Feliks.

Vse, ki ne bodo imeli prilike prisostvovati manifestacijskemu zborovanju v nedeljo ob 8 v Unionu, opozarjamo, da bo zborovanje v celoti prenašala Ljubljanska radijska postaja vključno z zvočniki.

Nabiralna akcija oblačilnih predmetov za Socialno pomoč

Nekaj strank nabiralci kljub ponovnemu iskanju niso našli doma, nekaj pa jih je sporočilo željo, da bi še darovali razne oblačilne predmete, ki so jih našli naknadno. Vse te naproša Socialna pomoč, naj javijo glavni pisarni Socialne pomoči, Gosposvetska 2-II (telef. 35-01) svoj naslov in čas, kdaj naj se nabiralci oglasijo pri njih zaradi prevzema.

Predsednik Socialne pomoči: Velikonja s. r.

Solske vesti

Licejska (II.) deklška ljudska šola v Ljubljani. Naknadno vpisovanje za vse razrede so vrši 23. in 26. septembra vsakrat od 8-10 v zavodu Notre Dame na Marmontovi ulici 24 blizu tobačne tovarne. Začetna sv. maša bo 2. oktobra ob 8 v Vajeniškem domu v Kersnikovi ulici, 3. oktobra pa se prične redni pouk.

Na vnanji uršulski ljudski šoli bo vpisovanje v četrti, peti in soboto (28., 29. in 30. septembra) od 8-11. V prvi razred so vpisujejo deklice, ki bodo do 31. decembra dopolnile 6 let. Starši predložijo družinsko knjižico ali krstni list in potrdilo o cepljenju proti kozam in davici. Učence za drugi in naslednje razrede prinese s seboj zadnje šolsko spričevalo. Začetna služba boja bo v ponedeljek, 2. oktobra, ob 8, v torek, 3. oktobra roden šolski pouk. — Upraviteljstvo.

Na I. mešani meščanski šoli na Viču v Ljubljani bo vpisovanje dne 2. 2. in 4. oktobra 1944 vsakrat od 8-10 in od 16-18 v učilnici v Prosvetnem domu na Glinačah (Zavetinska ulica). V I. razred se morejo vpisati učenci (ke), ki so dovršili najmanj 4 razrede ljudske šole brez kake slabe ocene. K vpisu naj prinesejo učenci šolsko spričevalo, krstni list in davčno potrdilo ali potrdilo župnega urada, da imajo ali so imeli starši 7 ali več otrok. Ki pa (slednje) za ponavljalce ne velja. Učenci zunaj bloka naj takoj po vpisu zahtevajo uradno potrdilo za dosego propustnice. Otvoritvena služba boja bo dne 11. oktobra ob 8, redni šolski pouk pa 12. oktobra. Pouk bo v lanskih učilnicah vsak dan za učenke dopoldne in za učenke popoldne. Natančnejša navodila vise v veči v Prosvetnem domu. — Ravnateljstvo.

Upraviteljstvo ljudske šole na Viču obvešča starše, ki stanujejo izven bloka, da bo uprava šole sama zaprosila takoj po izvršenem vpisovanju za propustnice za vse otroke, ki so bpo vpisali v šolo v dnevih 24., 25. in 26. t. m. Samo za one otroke, ki bi se vpisali v šolo pozneje, bodo morali starši sami poskrbeti za propustnice. Starši, ki iz katerega koli razloga sami ne morejo v navedenih dneh vpisati svojih otrok v šolo, lahko ovrbe vpla po drugih osebah. V tem primeru jim morajo izročiti potrebne vpisne listine. — Upraviteljstvo.

KUPITE - BERITE!

Narod naš umreti noče: 5 L

Kaj torej? 4 L

Na svoji zemlji svoj gospod 4 L

TURJAK

7 lir

Dobrne novice

Duhovne vaje za duhovnike. Za točaj, ki se prične 25. septembra, je še nekaj mest na razpolago. Zadržati se vrši od 2-4. oktobra. Prijave v smislu škofijskega lista od 15. maja str. 44 se sprejemajo, dokler bo prostor. — Vodstvo.

TURJAK je najbolj brana knjiga zadnjih dni. Če jo ste dobili v roke, vam sporočamo, da jo dobite v sledečih knjižarnah: Ljubljanska knjižarna, Ljudska knjižarna, knjižarna Bamberg, Mladinska založba, Mohorjeva knjižarna; v trafikah Soukal in še v nekaterih drugih večjih trafikah, katere so si prodajo že ovrbele. V večjem številu do bito knjižice Dunajska cesta 38 v prtiličju. Vsek zaveden Slovenec in Ljubljančan bo bral knjigo o turških komunistih, ki so pred letom dni zabranili komunističnim telpam pohod na Ljubljano. Cena knjigi 7 lir.

Pouk v zasebni umetniški šoli Franceta Goršeta prične 15. oktobra 1944. — Vpisova. nje od 1. do 5. oktobra v ateljeju kiparja Goršeta, Gosposvetska cesta 13, med 9-12 in 15-18.

Františkanski oder priredi v nedeljo, 24. t. m., ob 17 igro s petjem »Pavelčeva piščalka«. Pripelje svoje malčke Vatopnice v predprodaji v trgovini Sfiligoj, Františkanska ulica.

»Pepelka« se imenuje mladinska igra s petjem, katero bodo otroci zadnjič ponovili v nedeljo, 24. t. m., ob 17 v Rokodelskem domu. Prosimo, da si preokrite vstopnice v predprodaji, ki bo na dan predstave od 10-12 v pisarni. Petrkova 12-I., da ne bo prevelike kasniteve predstave.

Učite se strojepljan! Novi eno., dva in trimesečni tečaj — dnevni in večerni — pričenja 25. 26. in 27. septembra. Praktično znanje, vsakomur koristno. — Vpisovanje dnevno. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofev učni zavod«. Domobranska 15.

All si že prebral knjigo »TURJAK«? Knjige »TURJAK« dobijo v knjižarnah, pa tudi pri prodajalci po mestu. Omišl ali knjigo šimpred, stane le 7 lir.

Codex iuris canonici Zakonik cerkvenega prava

Prevedel in z novimi odloki priredil dr. Alojzij Odar.

XXXII. — 1054 strani. Vezana lir 250. LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva c. 5

Redno vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofev učni zavod«. Ljubljana, Domobranska 15, za Enoletni trgovski tečaj a pravico javnosti in Višji trgovski tečaj prične 25. septembra in traja do pričetka šole, t. j. do 9. oktobra. Izvenljubljanski dijaki inje naj se vpisujejo pravočasno zaradi potnega dovoljenja. — Na razpolago prospekt. — Ravnateljstvo.

Na stacionarnem koncertu Radia Ljubljane dne 25. t. m. bomo ališali poleg že omenjenih dveh del: Beethovneve uverture »Coriolan« in Borodinove II. simfonije, v prvem delu še Bakalan ali »Tannhäuserja« Richarda Wagnerja. Ta tako zvali »Pariški bakalan« je Wagner ustvaril leta 1860, v Parizu ter tako prvotno dosti skromnejšo sceno »Na Venerini gor« dopolnil in prvi v francoski metropoli zaradi pomanjkanja tankaj tako začeleneba baleta nespell operi znova pomagal do uspeha. — 8 tem pa pesnitve stilistično sicer izpade iz okvira originalnega »Tannhäuserja«, spada k Wagnerjevini najslajnejšim stvaritvam, prepolnim fantazije. 8 hladnim realizmom rše skladatelji erotično omano in demonski fetišizem. — Za razumevanje tega Bakalana in seenskih dogajanj, ki jih glasba spremlja, navajamo v izvlečku Wagnerjeva odnaka navodila: »Tannhäuser, od ljubezni zažarani vitez, kleči na gori pred Venero, boginjo ljubezni. Na jezerskem bregu so sirene, zapevajo vodne vile, v jezera se kopeljo naje. Probivališče boginje obdajajo v dražestnem obsevu: tri gracije, nedolže od njih pa so številni speči amoretli.« — Koncert se vrši v ponedeljek, dne 25. t. m. v veliki unisonki dvorani ob 19

Frančiškanski oder

Nedelja, 24. septembra, ob 17: »Pavelčeva piščalka«.

Rokodelski oder

Oder malih

Nedelja, 24. septembra, ob 17: »Desetnik in sirotica«. Pepelka. Zadnjič.

KULTURNI OBZORNİK

Ohranimo slovenstvo

Ob knjižici Franceta Steleta: Kmečka kultura. Sodobna razmišljanja slovenskega človeka o njenih vrednotah. Sodobna vprašanja 4. zvezek. Založila Mohorjeva družba v Ljubljani 1944.

Pred nekaj dnevi smo na tem mestu poročali o Ljubčevih objavi Ljudske umetnosti v Dobropoljah Knjižica je poleg drugih knjig, razprav in člankov, ki smo jih še omenili, jasna priča o velikem zanimanju slovenskega človeka za naše narodno blago. Prav v največjem času so namreč ta in podobna vprašanja postala posebno mikavna in pereča, kajti radnje čase se zmerom pogostje pojavlja skrb, kako ohraniti kmečke ali ljudske šege in navade. Tudi univerzitetni profesor in konservator dr. France Stele se je oglašil in povedal v knjižici »Kmečka kultura« svoje odločilno mnenje. Ker je njegovo mnenje vsega upoštevanja vredno, saj je spregovoril kot strokovnjak, hočemo na kratko obnoviti njegove misli o tem vprašanju in dodati še nekaj svojih, da bo vprašanje naše kmečke kulture in s tem vprašanje obstoja slovenstva tem bolj podkrepjeno.

Slovensko narodopisje, ki ga čim bolj skušamo ohraniti, je po Steletovih besedah predvsem veda o našem kmečkem stanu, o njegovi kulturi in njegovem ljudskem izročilu, kakor je ugotovil že Rajko Ložar. Zato je prav, da vsakdo, ki hoče govoriti o ohranitvi slovenstva in

o slovenskih narodopisnih vprašanjih, kratko in malo spregovori o našem kmetu, o njegovi kulturi in njeni ohranitvi. Da pa na te vprašanja dobimo pravilne odgovore, se moramo vprašati najprej, v čem je tisto bistvo kmečkega stanu, ki nam je dano po tisočletnem zgodovinskem razvoju, v čem so vrednote starih navad in v čem so vrednote načina in hotenja življenja v sodobnosti, pa kako si mislimo razmerje današnjega kmečkega stanu do podedovanih šeg in navad. In pričujoča Steletova knjižica razmišlja prav o teh problemih in skuša njej tudi najti zadovoljive odgovore.

Ko začne Stele obravnavati kmečki stan, »kakor nam je dan«, ne more mimo osnovne ugotovitve, da je naš kmet neizmerno navezan na svojo ljubljeno zemljo. Zemlja je bistvo in prvotna podlaga slovenskega kmečkega stanu. V najožji zvezi z zemljo je nastala kmečka stvarna kultura, medtem ko je verstvo oblikovalo naš kmečki stan po njegovi duhovni plati. Zemlja in Cerkev, to sta dva temelja, ki je iz njih zrasel slovenski kmet, ob sončnem in cerkvenem letu se kmet izživlja iz leta v leto, iz dobe v dobo. Zato se telesno in duhovno življenje našega kmeta razvija med mejniki: zemlja in nebo, polkline in verse dolžnosti, rojstvo in smrt, telo in duša! Zemlja je dela kmetu nekaj prav značilnih črt: kmetovtino, rodovno plemenitost in ponos, pa zvestoba poklicu. Kako klasično nam je

opisal takega kmeta Josip Jurčič v »Sosedovem sinu« na usta Andreja Smrekarja: »Na mojem domu je treba kmeta. Takega jaz nečem, da bi v gosposki suknji hlačal okoli hiše, pa da bi ga ljudje vikali, ter bi še jaz ne mogel govoriti z njim kakor z vsakim človekom. Pojdi mi v kraj z gospostvom! Moj oče je bil kmet in moj zet bo kmet: kdor poleg česar drugega prinese najprej trdno delavno roko, kdor se bo v ponedeljek oblačil drugače nego v nedeljo, tak pride pod moje streho, pa je amen besedi!... Kmetstvo ne redi, ali pošteno živi. Drži se ga, kdor ga ima!«

Zemlja je tega svojega človeka — kmeta navezala na obleko, nošo, bivališče, hišo, gospodarske priprave, naselbino in vas, Cerkev pa mu je dala Bog kot v hiši s svetimi podobami vred, z globokom — sv. Duhom in lučko ter prepleta njegove šege in navade, igre, petje in oblike družabnih zabav pa še ustno izročilo: pripovedne in lirsko narodno pesem, obredne speve vseh vrst, pregovore in narodna rekla. Vse pa temelji na načelu, da obstajajo večno veljavne resnice, da so absolutna pravna pravila, zlasti pa načelo, da Bog vse dobro plačuje, hudo pa kaznuje.

Tak je tedaj naš kmečki človek v sedanjosti: je sicer zgodovinska tvorba, danes prav za prav le še nekakšen ideal, vendarle pa je jedro naše kmečke kulture še zmerom zdravo in zato je tako tudi treba ohraniti! Na drugi strani pa današnji slovenski kmečki človek ni več tako preprosto razumljiv samo z zgodovinskega zrišča, marveč ga utegnemo

popolnoma razumeti šele v luči celotne zapletenosti sodobnega življenja. In iz tega sodobnega življenja je na našega kmeta vplivalo vse polno stvari: tovarna s svojimi stroji, ki so nadomestili ročno delo, šola s poukom in vzgojo, podobno knjiga in čenik, dalje prometna sredstva, zlasti avto in aeroplan, elektrika, radio in kino, posebno globoko pa se je v našega kmeta zajela prva svetovna vojna in še bolj sedanja, ko je prav po naši kmečki zemlji zunaj na deželi zadivljala tuja, boljševiška miselnost in pravcata revolucija, ki grozi, da bo odpravila in uničila vse stare kmečke vrednote, vso našo kmečko kulturo. S tem pa je idiličnega življenja na kmetih konec, kajti »novi svet noč in dan trka na vrata kmečkih domov«.

Ali naj pred novimi pridobitvami modernega sveta in čase zapremo na kmetih vrata ali naj jih na stečaj odpremo? Prvo nikakor ni mogoče, drugo pa bi nam v najkrajšem času popolnoma razbilo in uničilo našo kmečko kulturo. Zato bo pač srednja pot najboljša pot in edina rešitev na obe strani. Gre samo za vprašanje načina, kako naj si naš kmet prisvoji sodobne nove pridobitve in vrednote, pa da bo vendarle še zmerom ohranil izročeno mu pravno, etično in svetovno-nazorno ali versko enoto svoje kulture.

Staro je treba na vsak način ohraniti, zato je treba vsa prizadevanja naših narodopiscev kolikor najbolj mogoče podpreti Slovenska vas s svojo tipično cerkvijo, slovenske kmečka hiša s svojim Bogovim kotom, domačim oltarčkom

morata ostati tudi kljub časniku, kljub knjigi in šoli in radiu, ki tudi utegnejo priti na kmete in res že prihajajo. Nove gospodarske, stavbarske in druge pridobitve je tudi treba sprejeti, a treba je tu, da jih kar najsmotrneje uvajamo.

Ohraniti je treba vse naše ustno izročilo, ga zapisati in tako obvarovati pred pozabljenjem in pogubo. Obnove je tedaj treba! Če se s pravim razumevanjem oprimmemo dela obnove, pravi Stele, »pa bomo lahko marsikaj dovedno odmirajočega poživili in obdržali v ljudskem petju, obredju in navadah, ne da bi s tem delali silo misli napredka kmečkega stanu. Sicer pa nam bo zapisano, po misli, jezikovni kulturi ali lepotnem čutu dragoceno narodno blago prav tako kakor zakladnica književne umetnosti in modrosti služilo v oli in pri lastnem izobraževanju in bogatenu svojih duš. Zapisano in izdano v cvetnih, zbornikih in čitankah bo postalo neminljiv del naše kulturne zakladnice! Ne smemo gledati na našega kmeta kakor na kako okamenino, saj kmetstvo ne izključuje izobraževanja in civilizacije, vedeti le moramo, da ima kmet lastnost da si vse novo pridobi na svoj način in po svojem svetu ustrezno predeluje vendar tako, da se s prizvzemom novega po svojem bistvu prav nič ne spremeni! In ker daje pečat slovenstvu prav naša kmečka kultura, je edino modro in prav, da to kulturo skušamo poživiti in ohraniti, saj s tem rešujemo slovenstvo samol Soglasna znanstvena, domačijska, ljudska, zdravstvena in gospodarska prizadevanja naj to uresničijo! F. J.

Mali obdelovalci in najemnine za njive

Trije naši glavni poljski pridelki so srečno spravljani pod streho in v kaše. To so razna žita, krompir in fižol. Mali obdelovalci vojnih vrtov in njiv so spomladi v splošnem nasadili mnogo krompirja in fižola, razen tega pa še razno zelenjavo, zelje, paradižnike in papriko, tako da so imeli vedno vsak dan vse potrebno za domačo kuhinjo, kar jim je prišlo res v veliko korist in pomoč. Ko delajo sedaj ob jesenskem deževju, ob nastopu prave jeseni, bilanco svojega truda, pregled, koliko so pridobili, so pač splošno zadovoljni, da so dosegli prav lepe uspehe, da je bila letina za nje primerno zadovoljiva, dasi so se nekateri morali jeziti, se na vse strani otepali in branili pred požrešnimi in škodoželjnimi tatovi, ki so ponoči zahajali na njive in odnašali njihove pridelke, ne da bi sejali, delali, marveč so kar lepo spravljali uspehe drugih v svojo vrečo. Letošnji pridelki malih obdelovalcev je bil primerno prav tolik kot lani.

Mnogi mali obdelovalci, ki so imeli v njemu njive proti plačilu dogovorjene najemnine, so se trudili in so z vsemu poskrbeli, da so svoje njive v obdelovalni izločene njive dobro in bogato pognojili in tako dosegli, da je dostikrat poprej znanemarjeni in zapuščeni svet obrnil prav lepo in bogato. In obdelovalci so že začeli delati račune, načrte za prihodnje leto, kaj naj bi na teh njivah vsadili in kako se vse bolje obde-

lati. Ali tu so posegli vmes drugi ter jim skušajo načrte preprečiti!

Po starih navadah plačujejo pri nas najemnine za zemljo jeseni, ko pride sv. Mihael. To je stara navada, ki je še vedno v veljavi. Sedaj, ko je torej treba plačevati najemnine za njive, pa vam pridejo lastniki in kratkoma, čisto mirno in lakonično povedo malemu obdelovalcu - najemniku, da bo za prihodnje leto najemnina zvišana. Nekateri zahtevajo že vnaprej zvišanje za 20, 50 in celo 100%. Ali je tako postopanje socialno, pošteno in pravično? Sedaj, ko je mali človek zemljo napravil rodovitno, pa vam pride tak lastnik in vas podi z njive, zahtevajoč drugače višjo najemnino, ki jo mnogi zaradi svojih pihih dohodkov ne bodo tako lahko zmogli. So znani že primeri, da so lastniki njiv povišali najemnine. Moramo pa pristaviti, da so to pač brezsrčni ljudje, ki samo špekulirajo in skušajo sedaj dobro pognojene njive oddati drugim ki jim zato ponujajo višjo najemnino. Redki so taki! Mnogo je še posestnikov, ki blagohotno podpirajo stremenje malih obdelovalcev in jim gredo povsod na roko!

Nekateri se pač tudi vprašujejo, da-li je mogoča kaka zaščita zemljiških najemnikov pred samolastnim poviševanjem najemnin. Taka zaščita ne obstoja. Zaščiteni so pač najemniki stanovanj, obratniki lokalov in gospodarskih poslopih v smislu zadavne že pred približno sedmimi leti izdane uredbe.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Drzen vlomilec obsojen na 6 let

Drugi kazenski senat, ki je pod predsedstvom s. o. s. g. Rajka Lederhassa razpravljal v četrtek 21. t. m. dopoldne v dvorani štev. 79 okrožnega sodišča, je nekoliko poprej, kakor je bila izrečena sodba o procesu dr. Hafnerja v porotni dvorani, obsodil drznega vlomilca na 6 let robije. Samski mizararski pomočnik, 23 letni Ivan Adlešič, že večkrat kaznovan vlomilec, je letos sredi maja izvedel več drznih vlomov in tatvin. Tako je odnesel Jerneju Jeleniču 36 sirkovih ribaric, iz neke kletne shrambe v Bohoričevi ulici 10 steklen sončnega olja, 3 pletenke olivnega olja, 9 zelenik brinjevca in slivovca, 4 steklenice vina, vse na škodo Rudolfa Kavčiča, v vrednosti 3680 lir. Bogat plen je Adlešič odnesel tudi iz nekega zasebnega stanovanja, v katerem je pobral mnogo zlatnine, v skupni vrednosti 37.600 lir. Del te zlatnine v vrednosti 34.000 lir je prodal Adlešič nato nekemu trgovskemu potniku za sramotno nizko ceno 2400 lir. Adlešiču je k vlomom pomagala 54 letna branjanka Marija Galetova, ki mu je poskrbela razne ključke in vitrihe ter gumijaste podplate za čevlje, da je lahko »tiho hodil«. Oba sta inkriminirana jima kazniva dejanja priznala. Bila sta obsojena: Ivan Adlešič na 6 let robije in v trajno izgubo častnih državljskih pravic, ter Marija Galetova na eno leto in šest mesecev strogega zaporu ter v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

Jesensko deževje prihaja

Sv. Matevž ali Matej, ki je v četrtek, 21. t. m., godoval, je prinesel po 12 lepih in sončnih dnevih primerno množino dežja v deželo. V četrtek okoli 15. je začelo deževati. Sprva bolj pahljavno, pozneje močno. Neprestano je deževalo tja do jutranjih ur v petek ter je dežel zamočil že dobro suho zemljo. Dež je dobrodošel zlasti repi. Ponoči so se vrstili močni nalivi. Ljubljana je znatno narasla. Po hribih je zapadel sneg. Letos smo drugače še nekako obvarovani pred hudimi jesenskimi povodnimi, ki so dostikrat napravljale velikanske škodo po poljih in kvarile poznojesensko poljske pridelke, posebno na Barju.

Obnašanje delavcev v podjetjih ob alarmu

Ponovno je bilo ugotovljeno, da se delavstvo in uradništvo v obratih o priključitvi zračnega alarma ne obnaša po navodilih za zračno obrambo. Opozorja se, da zavarovalni organi za delo odklanjajo vsako odgovornost in tozadevne odškodninske prispevke v slučaju kakršne koli poškodbe pri napadih bombnikov, ki jih utrpeli delavstvo po lastni krivdi.

Zato torej ni le v interesu življenja in zdravja delavca ali uradnika, temveč tudi, da si isti zagotovijo vsaj pomoč socialnega zavarovanja, ako se zahteva, da se vsak pokori navodilom za zračno brambo in po njih tudi obnaša.

Rdeči križ poroča

Poziv. V poizvedovalnem oddelku, Marjin trg 5, naj se zglase pri referentu III sledeče osebe ali njih svojci: Pečenik Marija, Mohorko, Sutej Marija, Rozman Marija, Berden Milan, Zan Ivan, inž. Zupanič.

Dramsko gledališče

Sobota, 23. septembra: ob 18: »Kozarec voder. Izven.

Nedelja, 24. septembra: ob 17: »Matura. Izv. E. Scribe. »Kozarec voder. »Vraki in ušniki. »veleoloira v 5 del. »prevedl J. Moder. Osebe: Henry Saint John, vikont Bollingbroke — VI. Skrbineš, Masham, praprotak gardnega polka — Nakerst, markl Torey, poslanik Ludvika XIV. — Verdonik, Thompson, kraljičin vratar — Raztresen, kraljica Ana — Nablocka, vojvodinja Malboroughska, njena ljubljanka — Mira Danilova, Abigaila, sorodnica malboroughske vojvodinje — Vida Juvanova, lady Albemarle — Pugljava, režiser prof. O. Šest, scena inž. Franz. Kostumi D. Kačerjeva. Začetek ob 18.

L. Foder: »Matura, igra v 3 dejanjih. Osebe: vladni svetnik dr. Stefan Dvornik — Drenovec, dr. Dominik Čebula — Debevec, dr. Branko Vidović — Gorinšek, dr. Strk — Nakerst, dr. Šiška — Verdonik, dr. Edmund Vrtuš — Gregorin, prof. dr. Klodilda Mozolje — Nablocka, prof. dr. Ana Mate — Ukmar-Boltarjeva, Ema Zor — Mira Danilova, Katja Slaparjeva — Razbergerjeva, Dora Voglarjeva — Svetelova, Malijeva — J. Boltarjeva, Kolarjeva — Goliova, Anton, sluga — Plut. Režiser C. Debevec. Začetek ob 17.

Uprava Državnih gledališč v Ljubljani obvešča nove interesente za abonma za letošnje sezone 1944-45, da sprejema prijave od ponedeljka, 25. t. m., do petka, 29. t. m., od 10-12 in od 15-17 v veži dramskega gledališča.

Vpisovanje učencev v operno baletno šolo. Priglasilanskih učencev bo 23. t. m., vpisovanje novih pa 25. in 27. t. m. od 8-12 v tajništvo Opere. Sprejemali bodo dečke in deklice v starosti od 10-14. leta. Semestralna vplačila 100 lir. Glej podrobnejši razpis pogojev, ki je bil objavljen 22. t. m.

Veliko transportno podjetje sprejme takoj šoferje, učence za šofersko šolo in stavbne rokodelce

(zidarje, mizarje, inštalaterje, avtomehanike, električarje, soboslikarje itd.). Stanovanje, dobra oskrba, visoka plača. Prijave se sprejemajo do 27. t. m. v Ljubljani, bivši Sokolski dom, Trnovo, od 9 zjutraj do 17 popoldne.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Stroge odredbe o uporabi sadja. Vrtnarska gospodarska zveza je izdala strogo odredbo o uporabi letošnjega sadja. Po tej odredbi je treba zlasti letos oddati na določenih zbirališčih prav vse sadje (jabolka in hruške), ki ni nujno potrebno za dom. Le v izrednih primerih sme gospodar z dovoljenjem krajevnega knjičnega voditelja oddati manjše količine jabolk ali hrušk svojim sorodnikom ali prijateljem.

Na zahodnem bojišču sta padla vojak SS Jožef Pankrat in podčastnik Emerik Nadmesnik, oba iz Celovca.

V Gradu je umrl Jerj Župan in obratovodja, 64 letni Karel Jeršin, ki je zapustil vdovo in več sinov.

Na vzhodnem bojišču je padel vojak Janez Koritnik, doma iz Cerkelj pri Kranju.

Delovni sestanek na Koroškem je bil nedavno in propagandisti so dobili iz Berlina nove smernice. Sestanek je vodil vodja propagande dr. Lapper, poudarjajoč veliki pomen propagande v skladu s smernicami za vsesplošno vojno.

Nespremenjena zaščita mater. Nemški listi poročajo, da ostane zaščita mater, dalje žensk, ki so blizu poroda, in zaščita doječih mater navzlic novim doleham o vsesplošni vojni še zmeraj ista.

Odredba o podpori bolnikov v daljši bolezni spremenjena. Nemški uradi so izdali nove odredbe glede podpiranja podpore težko bolnim zavarovancem. Na podlagi teh odredb se mora podpora v primeru delj časa trajajoče bolezni zvišati in doba za podporo podaljšati. Ukinitve so pa podpore lažjim bolnikom. Tako bo prišel denar delavskih zavarovalnic splošnosti v prid in ne le poedinem.

Priglasitev domačih gospodinskih moči. Vodja delavskega urada v Kranju je 15. sept. t. l. razglasil, da se morajo priglasiti vse delavske moči, ki so vsaj po 12 ur na teden zaposlene v gospodinjstvu, to so vse gospodinske pomočnice, kuharice, hišne, postrežnice, pestunje, gospodinjke, vzgojiteljice itd. Prijaviti se morajo tudi vse tozadevne inozemske osebe in take, ki nimajo domovinske pravice. Priglasitve se sprejemajo le pisмено do 30. sept. t. l. na dotičnih delavskih uradih in Gorenjskem. Kdor se ne priglasil ali naznani napačne podatke, bo kaznovan.

Na vzhodnem bojišču je padel glavni SS skupinski vodja Ludovik Derč s Poreč ob Vrbskem jezeru, star 33 let, sledeč svojemu bratu dvojčku Karlu v smrt.

S Spodnje Stajerskega

Smrtna kosa. Dr. Andrej Korečan, sanitetni polkovnik v p., je umrl v Mariboru, kjer je več ko 20 let izvrševal zdravniško službo. — V Robahidegu na Ogrskem je umrla žena mariborskega gostilničarja Versena, ki je bila na glasu kot dobra krmarica.

Javiti se morajo matere, ki imajo otroke pod 14. letom starosti, pri pristojni oblasti, da bodo uradi vedeli, koliko žensk ne bo moglo izvrševati delovne službe za namene vsesplošne vojne.

Zlato poroko v Rajhenburgu sta nedavno obhajala 78 letni upokojeni železničar Franc Vozovišek in njegova 73 letna žena Jozefa rojena Hlebec.

Zrtve tolovajev so postali: Gorišek Ludvik iz Globoč pri Vojniku, Stropnik Anton in Kovač Maks iz Vojnika. Njihov pogreb se je vršil preteklo soboto in sicer: Gorišek je bil pokopan v Novi cerkvi, ostala dva pa v Vojniku. Naj počivajo v miru!

Pri Marenbergu v Dravski dolini so hmeljski nasadi zaradi velike rodovitnosti tamošnje zemlje leta in leta dobro uspevali. Graščakinja Tea Supanc iz Maribora je posadila večino njiv z hmeljem in je še travnike preuredila v hmeljišča. Imela je več let tako bogato letino, da je sama letno prodala po več vagonov dragocenega cvetja v inozemstvo. Bili so to v dobi konjunkturalne milijonski dohodki. Ta leta pa so večino hmeljskih nasadov skurili in zopet spremenili v njive in travnike.

Sprememba podjetja. Družina Goll v Dravogradu je opustila veletrgovino za nafto, bencinom, petrolejem in raznimi olji. Tudi velike čistilne naprave (rafinerija) so opuščene. Mladi Goll Gustav v Mariboru pa še naprej vodi svojo trgovino.

Marljivo ženstvo iz Ormoža. Ormoško ženstvo ne pomaga samo ranjenecem po lazarstih, ampak pridno skrbi tudi za moštvo, ki preganja tolovaje. Tako so te ženske samo vavgustu poslale 78 zavojev slaščic, vina, cigaret in drugih dobrin svojim možem in znancom iz ormoške in ptujske skupine, ki so na bojiščih doma ali v tujini.

Divji prašiči v mariborski okolici. V lovišču domačina Ivana Perkota iz Kamnice so se zopet pojavili divji prašiči. Že pred leti je mladi Perko nekega jutra, ko je šel s puško na rami nadzirat drvarje na »šoberskem dvorcu«, letel na čredo divjih prašičev. Vodil jo je mogočen črn merjasec. Divja svinja je imela 12 mladičev. Perko je dobro pomeril in je merjasec zadel v vrat, da je oblašal. Samica z mladiči pa se je skrila

Iz Prvaške

Ob desetletnici posvetitve zagrebške nadškofa dr. Stepinca. Meseca junija t. l. je zagrebški nadškof dr. Stepinac praznoval desetletnico svoje posvetitve za zagrebškega nadškofa. Za nadškofa ga je postavil sedaj že pokojni zagrebški nadškof dr. Ante Bauer — sopsvečevalca pa sta bila še vrhbosanski nadškof dr. Šarič in splitski škof dr. Kvirin Bonafaci. Mladi zagrebški nadškof koadjutor, ki je po smrti svojega velikega prednika moral kmalu prevzeti na svoja ramena težko breme vodstva obsežne zagrebške nadškofije, se številnih nalog, ki si jih je postavil, ni niti malo ustrašil. Z mladostno vneto in odločnostjo ter vztrajnostjo se je lotil obnove verskega življenja na Hrvaškem, ustanavljanja novih in obnovev opuščenih katoliških organizacij, zvišanja števila duhovščine in katoliških župnij, spopolnitve organizacij Katoliške akcije in številnih dobrodelnih katoliških ustanov. Veliko pozornost je posvečal tudi zboljanju in razširjanju katoliškega šolstva in kat. tiska na Hrvaškem. Kot zvest sin svojega naroda, je vedno z njim delil in deli še danes vse njegove uspehe in udarce, katere mu prizadeva posebno sedanjim vojni čas. Z vsa neustrašenostjo je zagrebški nadškof ponovno nastopil tudi proti divjanju in zločinom brezbožnega komunizma ter ga je še ponovno obsodil. Prevzvišenemu nadškofu dr. Stepincu želimo tudi Slovenci v njegovem nadaljnjem delovanju mnogo božje blagoslova in sreče v korist kat. Cerkve in njegove domovine.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 16

»Pomnite, da boste nekoč vsi stopili pred obličje Gospodovo, in tistim, ki bodo mogoče takrat odkrito dvigniti oči k njemu in reči: Gospod, po tistih močeh, ki si mi jih bil dal, sem izpolnjeval tvoje zapovedi, nikoli jih nisem nalašč opustil, nikoli nisem nalašč prelašal glasu svoje vesti, ki si mi jo dal v prsi, tistim bo Bog iz velikega usmiljenja dodelil del svoje blaženosti. Tisti pa, ki se ne upajo stopiti pred obličje božje, ki so, dasi jih je Gospod opomnil, pa če je na glas prišel iz njih samih ali je njih uho drugače bilo deležno njegove besede — opustili, da bi izpolnjevali njegove zapovedi; tisti ki dalje stopajo po poti nevere in ki so mu odkrito obrnili hrbet, tisti ne bodo našli zase pripravljenega prostora pri mizi Gospodovi. Zakaj Bog ni samo usmiljen Bog, ampak je tudi vnet Bog. In če romaš skozi življenje, ne da bi hotel videti njegovo iztegnjeno roko, ali če v svojem nepojmljivem naphu nalašč sprejeti opore te roke, dasi jo vidiš in se ti ponuja, tedaj te Gospod na dan sodbe ne bo poznal. Če se pa

mirno in v otroškem zaupanju in verovanju oprimeš te roke, tedaj te bo vodil, kakor ljubeči oče vodi svojega otroka skozi življenje in smrt.

Tako je govoril Sera Sturla. Ob koncu službe božje sta šla skupaj z ženo iz cerkve. Svojo malo hčerko je držal z levo roko.

Čim so bili zunaj, je gospa Helga hitela domov, smehljala se je in kimala na vse strani. Morala je hiteti, da bo pripravila veliko mizo za kavo. Blid pa, župnikova hči, je spustila očeto roko, ker je zagledala svojega prijatelja in sovrstnika, Silvija, sina občinskega predstojnika Finnurja z Vadija, in je odhitela k njemu.

Župnik je ostal na prostoru pred cerkvijo in je odzdravljaval in pozdravljaval, izpraševal, »kako je kaj doma« in sili pridejo na kavo, kot po navadi.

Večina ljudi z dežele je obstala in ostalo je tudi nekaj ljudi iz trga; delali so se, ko da se morajo še s kom

govoriti, vendar so le čakali, kdaj bo župnik tudi nje povabil. Več meščanov je šlo kar naravnost domov in je vzelo posamezne prijatelje in znance od kmetov s seboj. Vendar je bila zunaj še precejšnja družba tistih, ki so župnika spremljali domov, na čakačo kavo v velikih sobah župnišča.

To je bila navada, ki jo je uvedel Sera Sturla, da je vsako nedeljo vse ljudi iz cerkve, kar jih je mogel dobiti, povabil k sebi na skodelico kave in na domače pecivo. Zlasti pozimi je bila župnikova kava jako dobrodošla srčno okrepilo, preden se je človek odpravil na več milo dolgo mrzlo in mokro pot domov. A tudi poleti se je ni nihče branil. Ta navada je nastala tako, da so se Seri Sturli, ki je bil prezel župništvo v zimskem času, večkrat zasmilili ljudje iz cerkve, ki so bili prišli od daleč in jih je zeblo, pa je zdaj tega zdaj onega povabil k sebi na okrepilo, preden se je odpravil na dolgo pot. Ta, spočetka le posamezna navaba, so se začela množiti. Ob koncu prve zime je bilo že uvedeno stalno kavino omizje. Nato je bilo poletje. Vreme se je izboljšalo in ljudje niso bili prav za prav nič več potrebni pribojstva. Toda živahno kavino omizje se je bilo župniku in povabljenecem tako priljubilo, da bi ga ob strani pogrešali, če bi ta navada izostala. Zato so jo obdržali. Poletje je bilo pa kratko

in nato je prišla ostra, mrzla jesen, ki jo je sledila huda zima, in kavino omizje je bilo spet upravičeno. Celo v tej gostoljubni deželi je bil to tako izreden in širokopotezen izraz gostoljubnosti, da je bilo spočetka ljudem kar nerodno sprejeti »vabilo«. A ko so nekam slabe vesti pili »to dni župnikovo kavo, so jo mirne vesti pili še nadaljnjih deset let. Precejšen del župnikovih dohodkov se je potrošil za nedeljsko kavo župljanov, in kaka bolj skopa gospodinja, kot je bila gospa Helga, bi bila nemara že prenehala gostiti ljudi s kavo in pecivom. A gospe Helgi kaj takega še na misel ni prišlo. Seveda se je zgodilo, da je časih zmajevala z glavo, saj je vse gospodarstvo vodila sama in je bila povsod sama za vse. Prav tako ji ni ušlo, kakšna luknja je nastala v skromnem proračunu zaradi tedenskega, in v praznikih, vsakodnevnega pogoščenja gostov. A potem je pomislila na možovo veselje. In konec koncev je prihodnjič goste še bolj obilno pogostila. Nikoli ni bila bolj srečna, ko takrat, ko je pekla za nedeljo najrazličnejše piškote in šarklje in povlačne in jabolčne zavitke in omlete — ali pa je bila srečnejša še takrat, ko je z velikim vrčem kave hodila okrog gostov, jim natakala in dajala ženskam razne nasvete za peko, saj je gospa Helga daleč naokoli slovela zavoljo svojega peciva.

MALI OGLASI

Službe
dobe
 DEKLE
 pridno in pošteno — isčem. Plača in hrana dobra. Kresnik, Cesta na Rožnik 16. (b)

Prodamo
 VOZ ZAPRAVLJIVEK
 prodam, Domobranska cesta 7. (f)

MRCES IN GOLAZEN
 ali, stečaj, bolha, štirje, molci, mli, podkone, voluharje in bromorje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Zidovska 1.

JEDILNI-KIS
 2 savodlom v drogeriji KANC, Zidovska 1. (f)

PEGE IN LIKAJ
 vam zanesljivo od strani »ALBA« kreme DROGERIJA KANC, Zidovska ulica 1. (f)

KIS ZA VLAGANJE
 priznan dober, dobite zopet v drogeriji Antona Kanc, Zidovska ul. št. 1. (f)

Kolesa
 DVE KOLESI
 damsko in moško — znanke Dürkop in Adler za izredno nizko ceno naprodaj. — Sušeršič, mehanična delavnica, Dunajska 13 Figovec, levo dvorišče.

OTROSKO KOLO
 kupim. Ponudbe s cenno na upravo »Slov.« pod šifro »Kolo« 559.

2 OTR. TRICIKLA
 za 1-3 let stare, le nova, za izredno nizko ceno naprodaj. — Sušeršič, mehanična delavnica, Dunajska 13 Figovec, levo dvorišče.

Glasba
 KITARE
 večje številne prodam. — v upr. »Slov.« pod št. 5334. (g)

MUZIKALJE
 starejše slovenske knpujemo za arhiv slovenske glasbe. — Poudarje Glasbeni akademiji, Gosposka ul. 8.

Citajte knjige »Slovenčev« knjižnice»

KUHINJSKE OPRAVE
 kompletne, kuhar tudi posamezne stole in šokerle, kupite najzgodnje »pri mizarstvu KRŽE — VRHNIKA. Ogleda se v skladišču Ljubljana — Ciril Metodova 47b — poleg kavarnе Matična.

TEL. KINO »UNION« 22-21
 Danes zadnjičkrat! »V Senci GORAC«
 Jutri v nedeljo: »Nasvidenje Frančiška«
 PREDSTAVE ob 16 in 19.15!

TEL. KINO »SLOGA« 27-35
 Zabavna komedija »MOJ LJUBI AVGUŠTIN«
 Paul Hörbiger, Maria Andersgast.
 Predstave ob 16 in 19.

TEL. KINO »MATICA« 22-41
 Radolf Forster v psihološko interesantnem zdravniškem filmu »KLIC DOLŽNOSTI«
 PREDSTAVE ob 16 in 19!

 S potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je umrl v Leonišču moj dobri stric, gospod
JERNEJ KLING
 ZUPNIK V POKOJU
 Spremili ga bomo v soboto ob pol 5 popoldne z Zal. kapela sv. Jožefa, na pokopališče k Svetemu Križu. Ljubljana, Vače, Stična, 22. IX. 1944.
 Globoko žalujoča nečakinja ROZI in ostalo sorodstvo.